

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2016
Α΄ ΦΑΣΗ

E_3.Nλ2Γ(ε)

ΤΑΞΗ: Β΄ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ/ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

Ημερομηνία: Δευτέρα 4 Ιανουαρίου 2016

Διάρκεια Εξέτασης: 2 ώρες

ΕΚΦΩΝΗΣΕΙΣ

ΚΕΙΜΕΝΟ

Παγωμένο τοπίο η ελληνική τηλεόραση

Ήταν η χειρότερη σεζόν της εγχώριας τηλεόρασης; Μπορεί, αλλά οι φανατικοί του σπουδαίου αυτού μέσου απολαύσαμε μερικά από τα καλύτερα διεθνή προϊόντα – Girls, House of Gards, Sherlock, Game of Thrones, Downton Abbey – αξιοποιώντας τις ιντερνετικές δυνατότητες και τις ευκολίες της συνδρομητικής. Αναζητήσαμε στα ελληνικά κανάλια τις μικρές οάσεις ξένων σειρών και αφήσαμε την υπόλοιπη τηλεόραση να βουλάζει σε ένα δικό της Game of Thrones α λα γκρεκ. Ζήσαμε έναν σκληρό τηλεοπτικό χειμώνα, με λυσσώδεις μάχες για μικροποσοστά τηλεθέασης, σε παγωμένα τοπία μιας πρωτόγονης τηλεοπτικής εποχής.

Είναι αλήθεια ότι, σε εποχές ύφεσης, δεν μπορεί η τηλεόραση να ανακάμψει. Σε αυτήν αντανακλώνται και μάλιστα με την πιο άγρια μορφή τους όλα τα συσσωρευμένα προβλήματα και ελαττώματα της εποχής που προηγήθηκε. Θυμόμαστε άλλωστε την τηλεοπτική εικόνα της ευφορίας του τόπου, τα χαρακτηριστικά του εγχώριου μοντέλου της, το οποίο οδήγησε στην κατάρρευση και την κρίση. Εκεί, στις τηλεοπτικές οθόνες παρακολουθήσαμε επί δύο δεκαετίες τον τόπο να αλλάζει με **ιλιγγιώδη ταχύτητα**, αναδεικνύοντας ήθη και πρότυπα ενός κόσμου που ήθελε να συμφιλωθεί βιαστικά με το παρελθόν και με τα ελαττώματά του. Με αυτόν τον τρόπο εθίστηκε μάλιστα να τα καταναλώνει ψυχαγωγούμενος με αυτά και χειροκροτώντας τα, παραδομένος στη **μέθη του υπερκαταναλωτισμού**, με την προσδοκία να κατακτήσει τη δήθεν πρόοδο. Κάπως έτσι μπερδέψαμε την πραγματική πρόοδο, πνευματική και οικονομική, με τη **μιντιακή φαντασμαγορία**. Για την ακρίβεια την ταυτίσαμε.

Αρωγός σε αυτή τη σύγχυση στάθηκε μια τηλεόραση, η οποία αξιοποίησε την τεχνολογική εξέλιξη και τις **έτοιμες συνταγές ψυχαγωγίας**, χωρίς κανένα εμπόδιο και έλεγχο, χωρίς καμιά σπουδή για τη δημιουργία ενός εθνικού σχεδίου ανάπτυξης και εκσυγχρονισμού της κοινωνίας. Αντιθέτως, στα μεν τηλεπαράθυρα αποθεωνόταν

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2016
Α΄ ΦΑΣΗ

E_3.Nλ2Γ(ε)

το **πελατειακό κράτος** με μεσάζοντες τους τηλεαστέρες των πάνελ, ενώ μια σπάταλη, ασυντόνιστη τηλεοπτική παραγωγή **αναμασούσε ήθη και πρότυπα** του ασπρόμαυρου κινηματογράφου, ακινητοποιώντας την κοινωνία στο χρόνο. Όλα αυτά συμβαίνουν, όταν παντού στον κόσμο αποτελεί εδραιωμένη συνείδηση ότι η λειτουργία της τηλεόρασης είναι συνδεδεμένη με την αγορά και ακολουθεί το δικό της συγκεκριμένο μοντέλο οικονομικής, άρα και πολιτισμικής ανάπτυξης.

Τέτοια ώρα, τέτοια λόγια για την ελληνική τηλεόραση, που δεν δείχνει να έχει δυνάμεις για κανένα μοντέλο ανάπτυξης. Εν τω μεταξύ στον υπόλοιπο κόσμο το μέσο αλλάζει, οι **ιντερνετικές υπηρεσίες** αναδιαμορφώνουν τα προϊόντα του στον τομέα τόσο της ενημέρωσης, όσο και της ψυχαγωγίας, ενώ οι απαιτήσεις από την αισθητική εικόνας και σεναρίων έχουν απογειωθεί. Βέβαια, δεν έχει καν νόημα να ασχοληθούμε με πρόσωπα και εκπομπές που έχουν καταφανώς εξαντλήσει τα όριά τους και όσο παραμένουν, δημιουργούν ένα χάσμα. Συγκεκριμένα, **διευρύνουν την ψαλίδα** μεταξύ ενός κοινού που γερνάει και μένει απλώς προσκολλημένο στις παλιές του συνήθειες, και ενός ανήσυχου και απαιτητικού κοινού, το οποίο αναζητεί από κανάλι σε κανάλι και ξεχωρίζει προγράμματα που το ικανοποιούν.

Εδώ, ακριβώς, είναι τελικά και το πρόβλημα της εγχώριας τηλεόρασης. Η διαδικασία εξέλιξής της ακολούθησε άλματα αποσπασματικά και ασύνδετα, αδυνατώντας να δημιουργήσει ένα νέο πλαίσιο **ποιοτικής ενημέρωσης** και γόνιμου διαλόγου. Δεν κατόρθωσε να θέσει τις αρχές ενός σχεδίου για την ουσιαστική ανασυγκρότησή της, ώστε να αποτελέσει το μέσο προστασίας των σύγχρονων δημοκρατιών.

Διασκευασμένο κείμενο της Πόπης Διαμαντάκου, 6.07./2014, από το διαδίκτυο.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A. Να αποδώσετε περιληπτικά το περιεχόμενο του κειμένου. (100-120 λέξεις)

Μονάδες 20

B1. «Δεν κατόρθωσε να θέσει τις αρχές ενός σχεδίου για την ουσιαστική ανασυγκρότησή της, ώστε να αποτελέσει το μέσο προστασίας των σύγχρονων δημοκρατιών.». Να σχολιάσετε την άποψη της αρθρογράφου σε μια παράγραφο 60-80 λέξεων.

Μονάδες 7

B2. α) Να προσδιορίσετε τον τρόπο ανάπτυξης της πρώτης παραγράφου («**Ήταν η χειρότερη σεζόν... πρωτόγονης τηλεοπτικής εποχής**») (μονάδες 2) και τα

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2016
Α΄ ΦΑΣΗ

E_3.Nλ2Γ(ε)

δομικά στοιχεία της δεύτερης παραγράφου («Είναι αλήθεια ότι... ακρίβεια την ταυτίσαμε.») (μονάδες 3).

Μονάδες 5

- B2. β)** Να εντοπίσετε τρεις φράσεις που περιέχουν σχόλια της αρθρογράφου (μονάδες 0.5X3) και να τις αποδώσετε με αντικειμενικό-ουδέτερο ύφος (μονάδες 0.5X3).

Μονάδες 3

- Γ1.** **ιλιγγιώδη ταχύτητα, μιντιακή φαντασμαγορία, πελατειακό κράτος, ιντερνετικές υπηρεσίες, ποιοτικής ενημέρωσης:** Με καθένα από τα παραπάνω ονοματικά σύνολα να γράψετε μια πρόταση ή περίοδο λόγου στην οποία να αναδεικνύεται το νόημά τους.

Μονάδες 5

- Γ2.** «Εν τω μεταξύ στον υπόλοιπο κόσμο το μέσο αλλάζει, οι ιντερνετικές υπηρεσίες αναδιαμορφώνουν τα προϊόντα του στον τομέα τόσο της ενημέρωσης, όσο και της ψυχαγωγίας, ενώ οι απαιτήσεις από την αισθητική εικόνας και σεναρίων έχουν απογειωθεί.» Να αναγνωρίσετε το είδος της σύνταξης σε καθένα από τις παραπάνω προτάσεις (μονάδες 3X1) και να τη μετατρέψετε στην αντίθετή της (μονάδες 2X1).

Μονάδες 5

- Γ3.** Να αποδώσετε τις μεταφορικές φράσεις του κειμένου με τις αντίστοιχες κυριολεκτικές:
- Αναζητήσαμε στα ελληνικά κανάλια τις **μικρές οάσεις ξένων σειρών**
 - **παραδομένος στη μέθη του υπερκαταναλωτισμού**
 - αξιοποίησε την τεχνολογική εξέλιξη και τις **έτοιμες συνταγές ψυχαγωγίας**
 - **αναμασούσε ήθη και πρότυπα** του ασπρόμαυρου κινηματογράφου
 - **διευρύνουν την ψαλίδα**

Μονάδες 5

- Δ.** Η τηλεόραση, σήμερα, υπηρετώντας τους νόμους και τους κανόνες της αγοράς, δεν κατόρθωσε να αποτελέσει ένα ποιοτικό μέσο πνευματικής και ψυχικής καλλιέργειας του ατόμου. Σε ένα άρθρο που θα δημοσιευτεί στη σχολική εφημερίδα, ως εκπρόσωπος της μαθητικής κοινότητας, να καταγράψετε τις επιπτώσεις που επιφέρει η εμπορευματοποίηση της τηλεόρασης σε προσωπικό και συλλογικό επίπεδο αλλά και τις προϋποθέσεις ώστε να διαδραματίζει ουσιαστικό παιδευτικό και ψυχαγωγικό ρόλο για τους νέους (400-500 λέξεις).

Μονάδες 50